

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osokonai” nyomda és kiadó-r.t.

Felolós szerkesztő:

Vértesi Arnold.

Szerkesztőség, Széchenyi-utca, Medgyesi-ház. 1762. sz.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Meghívás.

A szabadelvű párt városuk I-ső vá-
lasztó kerületében szervező utcai köz-
gyűléseit f. hó 12-én, Vasárnap délelőtt
a „Bika” szálló kisebbik éttermében
fogja megtartani.

Ezen utcai közgyűlésekre az I-ső
kerületbeli szabadelvű párti választó pol-
gártársakat és pedig a Csapó utcaiakat
délelőtt 10 és fél órakor, a Péterfia ut-
szabellieket pedig 11 és fél órakor mi-
nél nagyobb számban megjelenni tiszte-
lettel kérem.

Debreczen 1893, márczius hó 5.én.

Géresi Kálmán.

I-ső vál. kerületi elnök.

Egyházpolitikai program.

Budapest, márczius 10.

(n.—) A kormány, hogy megszü-
ntesse a vizályt, mely a felekezetek közt
az 1868-ki vallásközi törvény végrehaj-
tása körül a híres februári rendelet foly-
tán származott, oly egyházpolitikai pro-
gramot állítva fel, mely valóságában
tisztán elválassa az állami s egyházi
hatalmat, mindegyiknek megadja azt, ami
ő t illeti.

E program ellen óriási izgatást
kezdtek az országban, még „nemtelen
fegyverek” is szerepeltek, mint Wekerle
miniszterelnök egyik beszédében sujtólág
odaveté.

E kérdés pro és kontra most a val-
lástügyi költségvetés tárgyalása alkalmá-
val szőnyegre került a képviselőházban,
s az a körül támadt vita a legteljesebb
megvilágítást nyerte Csáky miniszter be-
széde által.

Folytonosan a februári rendeletet
emlegették a vallás-vizály keletkezésének
Pandora-szelenczéje gyanánt, — s még a
program pártolói közül is sokan kétel-
kedtek a rendelet célszerűsége felett,
midőn látták, hogy a papoknál az dog-
matikus lelkiismereti összeütközés szűlője
gyanánt mutatkozik. De Csáky beszéde
meglehető módon bebizonyította, hogy e
lelkiismereti összeütközés csak új keletű
taktika; hivatalos adatokkal bizonyítá,
hogy 1874-től 1890-ig a febr. rendelet
kiadásáig magyar érsekek és püspökök
a kormány kívánatára számos esetben az
elkeresztelési panaszoknál felszólították
papjaikat, hogy az elkeresztelési bizony-

latokat az illető protestáns lelkészeknek
adják ki, s hogy az illető kath. papok
felsőbbségük e rendeleteit ellenmondás
nélkül teljesítették is. Az érsekek, püspö-
kök s az alpapság tehát korábban nem
beszéltek dogmáról s lelkiismereti kény-
szerről, nem volt kifogásuk a vegyes
házasságból származott gyermekek vallá-
sáról intézkedő 1868-iki törvény végrehaj-
tása ellen, s csak mikor az egyes fel-
szólításokat egy rendeletté általánosítá a
közökt. kormány, akkor lett a dogma s
lelkiismereti kényszer előtérbe állítva.

Ki meri állítani a tényállás, e hiva-
talos adatokon nyugvó felderítése után,
hogy a kormány a kath. papok
lelkiismereti kételyét könnyelműen pro-
vokálta a febr. rendelettel? Gondolhatta
volna-e a miniszter, hogy avval dogmát
sért meg, melyről a püspökök s papok
előbb mit sem tudnak?

De hát jól van. A kormány a béke
kedvéért oly expediensről gondoskodva,
mely a rendeletet szükségtelemné tegye:
behozni kívánta a részleges anyakönyvi
vezetést a vegyesházassági gyermek szá-
mára, hogy a kath. papok a „lelkiisme-
reti kényszernek” kitéve ne legyenek.—
Hiszen világos, hogy az anyakönyvveze-
tés céljai miatt tisztán állami eljárás,
melyet a papok csak áruházott jog s
kötelesség gyanánt gyakorolnak. De hát
az egyház kijelenté, hogy teljes erővel
megakadályozni szándékozik e tervet is.
Az állam a békét akarja, s miután látta,
hogy a vegyesházasságu törvény forrása
minden vizálynak, elhatározta e törvény
módosítását is; de nem áldozhatta fel az
abban létező felekezetek közti békére s
az alkotmányos államhatalom tekintélyére
vonatkozó biztosítékokat. Ezek helyett
mások, egyenértékűek állítandók, s csak
ugy állíthatók, ha az államot az egyház-
tól — mindegyiknek meghagyva saját
jogkörét — elválasztjuk, s erre az ut a
házassági jog államosítása, a polgári há-
zasság.

Tudjuk, hogy a püspöki kar s a
papság ezt a legélesebben ellenzi, s a
vidéki agitáció azon nemtelen fegyvert
is alkalmazza a kormány ellen, mintha a
polgári házasság behozatala által a kath.
vallás a kereszténység gyöngítése ellen
törne. Pedig hát éppen az állammal való
kapcsolat nyugébből szabadult kath. egy-
ház — feállítandó önkormányzata s va-
gyona teljességében — fejthet ki oly vi-
rágzó hitéletet, melynek vonzó erejére,

annak propaganda csináló képességére
már ma aggódva gondolnak a többi
kisebb s kevesebb vagyonu felekezetek
papjai.

Meg vagyunk győződve, hogy a kath.
papságot az izgatásban azon hazafias ag-
godalom vezérli, mely az egyházat s a
keresztény szellemet Magyarország ezred-
éves fennállásának e hatalmas alapjait
félti a reformtól. De az aggály alaptalan:
éppen a keresztény Magyarország, e nem-
zeti magyar állam megszilárdítására, ha-
talmi befolyásának a ország minden
nemzetiségű felekezeteire
való kiterjesztésére szükségesek e vallás-
politikai reformok. Ezek végrehajtása az
igazi nemzeti politika, a mint észrevettük
azt a tót és oláh nemzetiségű izgatók is,
a mint látjuk gyülekezéseik lefolyásából,
melyeken az egyházi házasság védelmé-
nek ürügye alatt a magyar állam befo-
lyásának terjesztése ellen szögeznek a nép-
lázítás fegyvereit.

Reméljük, hogy Wekerle s Csáky
beszédei, felvilágosításai meg fogják nyug-
tatni a kath. papságot s a reform jóhi-
szemű ellenzőit aggodalmaik alaptalan-
ságai felől: a szabadelvű egyházpolitikai
program megvalósítása érintetlenül hagy-
ja a vallást, a házasság kath. szükségű
jellegét, de hasonlíthatlanul megerősíti az
államot, előmozdítja a magyar nemzeti
befolyás terjedését, a magyar államesz-
mének valódi uralmát a négy folyó s há-
rom hegy országában.

— Országgyűlés. (Márcz. 10.) A képv-
selőház mai ülésének szenzációját képezi a
Tisza Kálmán felszólalása, ki Asbóth ellenében
valótlannak jelenti ki azt az in-
iciációt, mintha ő a pápához fordult volna támoga-
tásért az 1867. választások alatt. Különben
is azon időben Asbóth oly állást foglalt el a
külgügyminiszteriumban hogy eljárása okirat lo-
pásnak lenne nevezhető. Tagadja, hogy a febr-
uári rendelettel kormányválságot, komáromi
beszédével pedig vallási harcot célzott volna.
Beszédét az ellenzék botrány hősei hijába za-
varták s nem nyomhatták el pártjának „Eljen”
kiáltásait. Szólottak még Szentiványi Ar-
pád, Babó Enl. Molnár Béla Baký,
gróf Zichy Jenő és Madarász József.

— A püspökök memoranduma. A mint
tudva van, az utolsó püspöki konferenciák al-
kalmával három emlékiratot állapítottak meg:
egy a királyhoz, egy a pápához, egy a
kormányhoz. A lapok közlik szövegét. Az első
felirat arra kéri az apostoli királyi felséget
mint az egyház legőbb pátrónusát és védnökét,
hogy „e veszedelmes újításokat

az egyháztól és hazától távol tartani kegyeskednék." Sajatkezüleg vagy megbizottaik által aláírva az egész püspöki kar. A kormánynak szóló hosszabb emlékirat a következő fejezetekből áll: I. A vegyes házasságból származó gyermekek vallásbeli hova tartozása. II. A polgári anyakönyvek. III. A zsidók recepciója, melynél a zsidó vallásra való áttérést ellenzi. IV. A szabad vallás gyakorlat, melynek korlátlanágát az államra nézve veszélyesnek ecseteli az emlékirat. V. A polgári házasság. A pápához intézett harmadik latin nyelvű emlékirat ösmerteti a püspökök álláspontját, az értekezletek lefolyását a kuriát tájékoztatja meglehetősen terjedelmes történelmi anyag közlésével.

Belföldi hírek. (A főváros közgyűlésén) elhatározott, hogy március 15-ét minden iskolában megülik, s a Röck Szilárd utcában 195 000 forintot új iskolát építenek, német mintára építendő helyiséggel, fürdővel és műtató szobával. — (Az egyházpolitikai kérdésekben) a kormány javaslatai mellett állást foglalnak újabban Pozsony, Lőcse, Sopron és Nagyvárad; itt erős volt a szóharca; a javaslat ellen Palotai László kanonok beszélt, Csák Máté ref. lelkész pedig fényes beszédet mondott mellette. — (Dr. Hirsch Mórnak) a belügyminiszter elismerő levelet írt, mivel évi 120 000 forinttal, 1878-tól összesen már 1 1/2 millióval segíti a magyarországi szegényeket. — (Uj 12 pontot) állapított meg március 15-ére egy gróf Károlyi Gábornál összeült értekező.

Külföldi hírek. (A Panama-per) Baihaut volt közmunkügyi miniszter könnyezve vallotta be, hogy vétkezett, hogy a Panamataársaságtól tényleg 375 000 frankot kapott és azt saját céljaira fordította. Nagy mozgást idézett elő az a felkiáltása, hogy hazájától, a melynek jó hírnevét meghurcolta kér és remél bocsánatot. — (Sans-Leroy) kijelentette s közjegyzői okmányokkal be is bizonyította, hogy a terhére rótt Panama-pénzek neje hozományát képezték. — (Sándor szerb király) május havában meg fogja látogatni édes anyját, Natália exkirálynét Sinaiban. A király ez alkalommal magával fogja vinni azt az okmányt, a mely megengedi Natáliának, hogy vissza térjen Szerbiába. — (A montenegrói fejedelem) családja Nikita lemondását óhajtja Daniló trónörökös javára s e miatt

családi gyűlés folyik Nizzában. — (A szerbiai választások) békésen folynak; a liberálisok falragaszokon hirdetik hogy Pasic és a radikálisok Ausztriától és Magyarországtól 300 000 frankot aranyban és 90 000 forintot kaptak.

Debreczen város felirata.

Debreczen, március 11.

Debreczen város közönségének az egyházpolitikai reformok ügyében közfelkiáltással, egyhangulag hozott határozatát a következő felirat kíséretében küldi meg a városi tanács az országgyűléshez:

Mélyen tisztelt képviselőház!

Debreczen sz. kir. város közönsége hazafias örömmel fogadta a kir. kormánynak a közel multban tett azon kijelentését, mely szerint egy korszakalkotó s a nemzet létérdekeit mélyen érintő egyház politikai programot tűzött maga elé.

Örömmel fogadtuk ezen kijelentést, mert hiszen ennek megvalósításában a hazai társadalom egységessé tételét és erkölcsi megszilárdítását, a felekezetek egyenjogúságát a vallási és lelkiismereti szabadság napjának felvirradását, az állam fenntartásának s a törvények uralmának megóvását, a magyar államnak a felekezeti nyűgeiből kibontakozását s vallási függetlenségének kivívását s az 1848. évi törvényekben nyilvánuló valódi szabadelvűség betetőzését látjuk.

Előre tudtuk ugyan, hogy ezen program keresztül vitelét, — habár az azok szerint alkotandó törvények által erőteljes és alkalmas eszközök fognak közre hatni abban, hogy a haza különböző felekezetei és nemzetiségei ama közös intézmények segítségével egybeforjanak, — igen sokan ellenezni fogják; azonban mégis mély megilletődéssel kell szemlennünk, hogy ama reform törekvések meghíósítása érdekében a már felkeltett mozgalmak több oldalról táplálva, sőt illetéktelen beavatkozással is szitva napról-napra nagyobb hullámokat vernek s immár az ezen ellenáramlat felidézői és vezetői leplezetlenül folytatják az áldástalan munkát, hogy a fennforgó kérdésben az ország közvéleményének valódi kifejezésre jutását megakadályozzák.

Ilyen körülmények között tehát kényszerítve vagyunk, hogy fölemeljük buzditó szavunkat, melylyel a kir. kormányt a valódi liberálisok ügyeért folytatott eme harcában s az emberi haladás és a nemzeti erő megszilárdítása akadályainak leküzdésében bátorítsuk.

Ennél fogva a mai napon a végből tartott rendkívüli közgyűlésünkben az ügy mélyen érzett fontosságának tudatából származó lelkesedéssel, — közfelkiáltással — és egyhangulag elhatároztuk, hogy:

„Debreczen sz. kir. város törvényhatósága elengedhetetlen kötelességének ismeri kinyilatkoztatni, hogy a felelős kir. kormány által kijelentett szabadelvű egyházpolitikai programnak egész terjedelmében megvalósítását nemcsak helyesli, de a különböző oldalról megindított ellenkező irányu mozgalmakkal szemben a magyar nemzeti állam egységét és szabadfejődését biztosító állami anyakönyvvezetés, kötelező polgári házasság, a vallásfelekezetek közötti teljes jogegyenlőség és szabadvallásgyakorlatnak mielőbb törvénybe iktatását a királyi kormánytól és a törvényhozástól egyfelől tisztelettel elvárja, másfelől pedig a kormányt és a törvényhozást ez irányú törekvéséért minden rendelkezésére álló alkotmányos eszközzel támogatni kész.“

Tisztelettel kérjük tehát a mélyen tisztelt képviselőházat, hogy a kormány által beterjesztendő ezen javaslatokat elfogadja és mielőbb törvényerőre emelni méltóztassék.

Kelt Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1893 márcz. 9-én tartott rendkívüli közgyűléséből.

Simonffy Imre
kir. tanácsos polgármester.
Zöld Mihály
tb. tanácsnok, jegyző.

Debreczen multjából.

— Széll Farkas adatai. —

Széll Farkas, kir. táblai tanácselnök a jeles régiségbuvár mint tudva van, szorgalmasan gyűjti az adatokat Debreczen város multjára vonatkozólag úgy a városi levéltár jegyzőkönyveiből és fennmaradt irataiból, mint más egy-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Mignon.

(Göthe)

Ösméred-e a citromfák honát?
Narancs ragyog a zöld sötétén át.
Kék bolt alul szelid szellőcske száll,
Repkény árnyában a bus myrthus áll...
Ösméred-e?

Óh! oda, oda, el,
Mennék veled, szerelmesem — jövel!

Ott áll a ház, oszlopsor tartja fenn,
Bübbajos fény falán s a termeken.
A márvány szobrok megszólítanak ott.
Bús gyermek, óh! beszéld el bánatod...
Ösméred-e?

Óh! oda, oda, el,
Mennék veled, oltalmazván — jövel!

Ösméred-e a fellelgormokat?
Az öszvér sűrű ködben vesz utat,
Sárkány gunnyaszt a sötét oduban,
Megdől a bércz, rajt vad síó rohan...
Ösméred-e?

Óh! oda, oda, el,
— Visz útam, óh! én jó atyám — jövel!

A hazugság művészetének hanyatlásáról.

(Pályamű a hartfordi történelmi és régiségkutató egyesület harmincz dolláros jutalmára.)

— Irta: Mark Twain. —

(Folytatás.)

Ez a mintalap mindenféle kérdést intéz önhöz, a betegápolónő magaviseletét illetőleg: „Nem aludt-e el virrasztás közben? Nem mulasztotta el, annak idején a gyógyszer pontos beadását? sat.“ Önt felkérjük, hogy nagyon gondosan és határozottan töltsé ki az üres helyet a lapon, mert a szolgálat érdeke kívánja, hogy az ápolónőt hanyagság esetén, pénz- vagy egyéb bírságban marasztalják el. Ön azt mondta nekem, hogy ez az ápolónő önnek rendkívül megtetszett — ennek tizezer erénye és csak egy hibája van: ugyanis, ön soha sem tudta elérni azt, hogy ő a Jancsikát csak félig-meddig is türethetően begöngyölje, míg ez egy hideg széken várakozott, a meddig az ápolónő, a meleg ágyat rendbe hozta. Nos, ön kitöltötte a mintalapot visszaküldte azt az ápolónő által a körnába. Miképen válaszolt ön a következő kérdésekre: „Nem követett-e el az ápolónő soha oly hanyagságot, mely a beteg meghülését okozta?“ Jöjjön — itt Kaliforniában min-

dert fogadás dönt el: tiz dollár tiz cent. ellen, hogy ön hazudott, mikor eme kérdésre válaszolt.

— Azt nem tettem, — viszonzá a hölgy. — üresen hagyta magát a rovatot.

— Epen azért — ön hallgatólag hazudott; helyet engedett annak a véleménynek, hogy önnek ebben a tekintetben semmi kifogása nem lehetett.

— Oh, — kiáltott föl a hölgy — hát ez is hazugság? Miért róttam volna őt meg ez egyetlen egy hibájáért, holott különben oly jó volt? Hiszen ez kegyetlenség lett volna!

En erre így feleltem:

— Mindig hazudnunk kell, ha az által valami jót érhetünk el; érzülete helyes volt, csak ítélet volt éretlen; ez a gyakorlati hiánytól van. Vegye tekintetbe csak emez „eltérésnek“ eredményét. Mint tudja ön, Mr. Jones Willy vöröshimlőben tekszik; nos, önnek ajánlása oly lelkesült volt, hogy az ápolónő most öt gondozza s a kifáradt család tizennégy óra óta mélyen alszik s a kedves betegét teljes bizalommal hagyja ama végzetes kezek közt, mert ön... Egyébiránt, ha nem lesz kegyednek ellenére, holnap elviselem a temésre, mert természetesen, kiváó része van a Willy esetében, époly személyi része, mint a temetésrendezőnek.

koru forrásokból. Figyelme egyformán kiterjed a társadalmi, közigazgatási, egyházi, kulturális és a törvénykezési életre és viszonyokra s már eddig is nem egy, eddig ő meretlen, vagy félreismert becses emléket hozott nyilvánosságra gazdag gyűjteményéből, szorgalmas kutatásainak révén.

Közelebb a debreczeni és a Debreczen vidéki prot. lelkészek életére vonatkozólag közölt a Debreczeni Protastans Lapban érdekes új adatokat, melyekkel a ref. egyház történetének több hiányos részét egészítette ki, vagy vitte messzebbre vissza a multba egyes ekklesiák történetét.

Ezen adatoknak Debreczent közvetlenül érdeklő részéről közöljük az alábbiakat:

1636. Körösszegi István püspök megvette Félégyházi Mihály szt.-mihályi lelkésznek Péterfi-Jakab-utczában a templom melletti házat 150 frtért.

Ismeretes, hogy e derék püspök 1641. évi martius hó 19-én reggeli 7 órakor halt meg; a debreczeni városi jegyzőkönyv 1645-ben már özvegyének elhalálását is tudatja, mert akkor az özvegy végrendeletét a rokonok perrel támadták meg. Körösszegi István neje volt Szigvártó Ilona, kinek negyedik férje volt a püspök, előzőleg Cseke István, Tóth János és Makai Máté után viselt özvegyi fátlyot.

1642. május 4. Minthogy praedicator uramék Istennek kegyelmességéből már hármán vannak, ő kigmeek más vidéki praedicatorokat, sem mester uramékat ünnepi napokon kívül az predikálásra ne cogálják, hanem ha szintén series szerint az predikálás ő kigmeek között az kinem volna is, mindazáltal continue itthon lévén magok praedicáljanak, ez a kívánsága az Tiszteletes tanácsnak.

1661. november 2. Nógrádi Mátyás esperes kéri a tanácsot, hogy 1. az ide beszo-ruzt szegény külföldi (vidéki) praedicatoroknak buzájokból, borokból részt ne eligáljanak. 2. Árok ásni s egyéb paraszti szolgálatra is ne erőltessék őket rendkívül. 3. Az sancezban (sarcz) beszedett ezüst marháknak residuumát vi-szakivánják.

E kérelemre a tanács következőleg határozott.

„Ha ki mit cselekedett eddig, nem tanács akarattjából cselekedte, ezután ha ki mit cselekszik rajtok: adjanak hirt bíró uramnak föle, megbünteti erősen.“

1662. június 17. Báthori Mihály uram megmarad 100 véka buzára, az algabona is tizvékával száll. 25 szekér fa. Az fát keveseli. Conclusum: Akar az 25 szekér fa melé álljon, akar a pénz melé.

1663. mártius 10. Komáromi György uram megmarad, fizetését keveselli; difficultája

kiváltképpen az fa dolgát. A mint maga ő kegyelme mondja, nem úgy praedikáll, mint az több papok.

1663. április 16. Vetési Sándor nyilvántja, hogy „tavalyi alkuvás szerint nem szolgálhat, ha az praedikátorsághoz tartozó tiztit épen el nem követheti, s fizetése is nem jobbittatik, mert nem éri csak asztalát is fizetésével, azonkívül is sok szükség-től szorongattatik.

Vetési ügyében a tanács ekként határozott: „Az praedicatoroknak hirt kell adni föle s meg kell mondani: a sacramentumoknak, keresztelésnek, temetésnek, eskütésnek melléje bocsássák ő kegyelmek, mert szintén úgy háromszor praedikáll, mint akármelyik. Az színben (kistemplom) penig renndel járjanak.“

Harmadnap mulva ezt a bejegyzést tette a notárius a jegyzőkönyvbe, a mely Vetési Sándor dolgának tulajdonképpeni állására világot vet:

1663. április 18. Alexander Vetési vitio independentismi criminatur a seniore ecclesiastico etc. ideoque depositus ab ecclesia partiali. Conclusum: Volt ideje, tudta dolgát az Ecclesián; nem lehet veszekedni az Ecclesiával érte; igazítsa s tulajdonítsa magának a dolgot.

Színház.

* **Hangverseny a színházban.** Igazán óhajtottuk volna, hogy a tegnapi hangversenynek, a melyet Csapek karmester vezetése mellett, a 39. gyalogezred katonai zenekara rendezett a cs. és kir. katonai zenekari karmesterek özvegyeinek és árváinak javára, telt házat eredményezett volna. Ez azonban nem történt s a közönség, mely máskülönbön örömet hallgatja meg a katonai zenét, csak 18 forint tiszta jó vedelmet juttatott a szép célra. A hangverseny azonban teljesen sikerült s a megjelent válogatott közönség folytonos tetszésével találkozott. Valódi csoda, mily finoman képes Csapek kidolgozni a legnehezebb classikus zenét is zenekarával, a melynek tulajdonképen képzett művészei nincsennek. Tény, hogy 10 év óta oly zenekart nevelt belőle a derék karmester s Debreczenben — a hol az ezelőtt symphoniákról szó sem igen volt — érdekes zenei életet teremtett. — Első számot képezett Beethoven symphoniája, második szám, d. durrból. A gyönyörű szép bevezetés precíz játéka, az allegro con brio nehézségeinek legyőzése, a larghetto megkapó bensősége, a dévajscherzo k nnyed előadása és végül a negyedik és utolsó tétel: az allegro molto impozáns interpretációja elragadták a közönséget s kivált a larghetto volt mély hatással. A kitűnő karmes-

tertszám talanszor kihívták. — Ezután következett Ábráuyi E. „A végrehajtó“ című vigjátékának ügyes előadása, a társulat személyzete által. A szindarab után Grieg orchester-suíteje következett Ibsen „Peer Gynt“ jéhez. Ezen classikus stylben kidolgozott és mégis könnyen átérthető, nálunk még egészen új zenemű annyira tetszett, hogy a függönyt végül újra fel kellett huzni s Csapek Brahms egy magyar tánczának eljátszásával hálalta meg a riadó tetszést. Beriot „Fantasie au Scene de Ballet“-jének előadásából kiemeljük Kostelecky, végzett prágai conservatorista, szakaszvezető szép játékát, ki a solo részét teljesen érvényre emelte. Kostelecky itt tölti le három évi szolgálati idejét s Csapek ur mellett szép helye van az önképzésre. Weber „Büvös vadász“-nak nyitánya is szépen sikerült. A közönség a legjobb hangulatban távozott az estélyről, melyen a Csapek karmester előkelő izlésének, mint páratlan vezényletének újabb fényes tanujelét adta. Igazán szükséges lenne, ha a közönség jövőre tömege-sebb pártfogással jutalmazná a buzgó karmestert.

* **R. Réthy Laura bucsufelépítő,** mint azt már megirtuk, hétfőn, március 13-án lesz a remete csengetyűje cz. nagy vig opera Friquet Rosé szerepében. Színházunk távozó primadonnája e nagy operai énekparthiet, mely egyike a leghatásosabbaknak, külön e bucsuelőadásra tanulta be, hogy a debreczeni közönség szeretetét meghálálja. A bérletszünetes bucsuelőadás jegyei már holnapról fogva kaphatók.

* **Csillag Teréz** lesz színházunk legközelebbi vendége. A művésznő a jövő hét derekán lép fel három legjobb szerepében.

* **Opera a vidéken.** A színész-kongresszus alkalmatosságából a fővárosban időző vidéki színigazgatók testületileg tisztelegtek gróf Zichy Géza intendánsnál az operaházban. Az intendáns megígérte, hogy az Operaház fiatalabb tagjait a vidéki jobb társulathoz gyakorlatra fogja beosztani, hogy ezáltal is elősegíthesse az operazene művelését a nagyobb vidéki városokban. Fölkérte az igazgatókat, hogy ők maguk is beszéljék meg ezt a dolgot egymás között s azután tegyenek neki határozott javaslatokat a módozatokra nézve. Az intendáns élénken tárgyalt a vidéki igazgatókkal s megígérte, hogy minden lehető eszközzel elő fogja segíteni a vidéki operaelőadásokat.

* **A színész-kongresszus tanácsában megválasztotta Stesser József, Pázmándy Dénes, Kaffka László egyhangulag, Kiss Mihály, Lukácsy Sándor, Felek Miklós, Szirmai Imre, Szalaya Imre, Gyöngyössy János, Feld Zsigmond, Prielle Péter és Berényi Gyula szótöbbséggel. Bártfai Antal egyesületi titkárt véglegesen elmozdították a titkári állástól. Az ig. tanácsba választottak még Molnár László, Tiszai Dezső Krecsányi Ignác, Balassa Jenő, Komjáthy János, Ditrói Mór, Rakodczay Pál.**

Irodalom — művészet.

* **A király erényei** Szobrok fogják ő s Budavára királyi palotáján Ferencz József király erényeit hirdetni. Azt a négy erényt, melyet dicsóit az ország, elismer a külföld. A Nagylelkűség, Bölcsesség, Igazságosság és Jósziúség allegorikus alakjai díszítik majd a várpalotát. A szobrok, melyeket a király főudvarmesterei hivatala rendelt, homokkőből készülnek s a megbízott szobrászok már megkezdték a szobrok mintázását. Strobl Alajos a Nagylelkűség-et, Küllő Miklós a Bölcsesség-et, Sennyei Károly az Igazságot és Tóth József a Jósziúség-et

De akárcsak a szélnek eresztettem volna a szavaimat. Alighogy félig elmondtam, mit mondani akartam a hölgy már kociban ült s óránként 30 mértföldnyi gyorsasággal hajtattott a Jones lakásához, hogy megmenthesse azt, a mi még Willyből megmaradt s elmondja mind azt, a mit a veszedelmes ápolónőről tudott csupa fölösleges dolgokat, mert Willy beteg sem volt; én magam hazudtam azt. Azonban még ugyanaz nap nehány sort küldött a kórházba, melyek az üresen hagyott rovat kitöltésére szolgáltak s a tényeket lehetőleg hiven rajzolták.

No, lássák önök, ennek a hölgynek nem az volt a hibája, hogy hazudott. Neki ott az igazságot kellett volna mondania s az ápolónőt egy áttató bókkal, jobban a papíron, megjutalmazni. Neki azt kellett volna megmondania: „Egy tekintetben ez az ápolónő tökéletes — ha virraszt, soha sem hortyog.“

Csaknem minden csinos kis hazugság élet venné a való kinos, de szükséges kimondásának.

A hazugság általános, — mindnyájan tesszük ezt, mindnyájunknak tennünk kell. Annál fogva okosság, ha meg-zokjuk, meggondolva, észszel hazudni, jó, nem pedig rossz szándékkal; másoknak a javára s nem a magunkéra hazudni; üdvösen, szeretetreméltóan, nem kegyetlenül sértőleg, gonoszul; vidáman s kellem-

mel hazudni, nem ügyetlenül, otrombán; biztossan szabadon, fölemelt fővel kell hazudni, nem pedig sántikálva, himezve-hámozva, bátor talan arczkifejezéssel mintha magasztos hivatásunkat szégyelnünk kellene. Ekkor aztán attól a burjánzó s megméltelyező igazságtól megszabadulhatunk mely a haza romlását idézi elő; ekkor aztán nagyok, jók, dicsők leszünk, mint méltó lakói egy oly világnak, melyben maga a jóságos természet is rendesen hazudik — kivéve ha borzasztó idót ígér. Akkor, de csak akkor vagyok én unjonez és gyöngye kezdő eme kedves művészetben: én ezt az egyesületet nem oktathatom

Félre a tréfával, — én azt hiszem, nagyon szükséges volna bölcsen megvizsgálni: a hazugságnak mily nemét kellene megengednünk ha már egyszer mindnyájunknak hazudnunk kell s mindnyájan hazudunk is — s melyeket kell leginkább kerülnünk — és ez oly ügy melyet érzületemből kifolyó ag teljes bizalommal tehetek le eme tapasztalt egyesület kezébe — emez érett testületnek a kezébe, melyet e tekintetben minden izetlen hízelkedés nélkül mint klasszikus mestert jellemezhetünk.

(Vége.)

mintázza. A szoborműveket ez év október havában helyezik majd el a királyi palotán.

* **A Jókai jubileum** tervét Komócsy József holnap fogja a minap választott szűkebb bizottság elé terjeszteni. Az ünneplés e szerint három részből állana; 1. Irodalmi rész, melyet a Petőfi-társaság rendez az akadémia dísztermében, Jókai Mórról szóló felolvasásokkal. Ezen az ülésen mutatnák be hódolatukat Jókainak a vidéki irodalmi társulatok. 2. Fővárosi rész, mely állana a főváros közgyűléséből, a melyen Jókait díszpolgárrá választják. 3. Országos rész, melyben egész Magyarország részt venne, gyűjtés által. Kétszáz ezer forint-ra számítja a bizottság ennek kamatait Jókai élvezné. — Tervebe van véve az iskolák és testületek elvonulása Jókai lakása előtt.

Vegyes hírek.

* **„Látjátok a vén ganefot“.** Ez a legújabb virág az ellenzéki szónoklatok koszorujából. Gróf Károlyi Gábor kiáltotta oda egy Tisza Kálmánnak, kit Asbóth János, a szabadelvű pártból kilépett renegát azzal a képtelen váddal illetett, hogy 1887-ben a választások alatt a polgári házasság elvének megtagadásával kérte ki a pápa s a hazai klérus támogatását. Igazán szép stylus, a minőt a Panama hőseivel szemben sem használnak. Erdekes, hogy a rut sértést még elnöki megrovás sem követte. Igazi elvadulására mutat ez az erkölcsöknek.

* **Párisi kalap divat.** Milyenek lesznek a tavaszi és nyári kalapok? A párisi hölgyvilágnak Mme Carlier adja meg erre a választ. A jelszó: egy hatalmas virág, főképp ibolya és aranylakk, a legkülönbözőbb fajtájú fantáziaszalmából készült, meglehetősen nagy toque-on! Egy pompás toque pl. Lóie Fuller-szalmából való, az alapszín fekete és minden lehető szín csilámlik át rajta; a háromszögben hajtott kalap egyik oldalán zöld velours glacéból készült óriási eboux, a másik oldalon hatalmas ibolyacsokor ékeskedik. Egy csipke-toqucot a középen nagy csatt tartja össze, színes kövekkel; hátul két nagy sárga choux látható, elől fekete kócsag. Igen szép egy Pelite Paysanne-nek nevezett capote. A fej a bretoni főkötők mintájára jaisból és kövekből van utánozva, az egészten fekete, pilletekkel megvakott csipkék gazdagon ékítik; a csipkék elől széles csokrot képeznek. A nagy kalapok egyelőre nem tulságos nagyok. Szalmából vagy lószőrből készülnek, kétféle színben, hasonlóképp virágokkal, velours glacé-val és atlaszszalagokkal díszítve; ez utóbbiakba keskeny, sokszínű bársonyszalagok vannak beszöve. Fiatal leányok számára ezentul is az angol matrőzkalapok maradnak kedveltek; most a fejét alig két ujjnyi magasan, a karimát nem tulságos keskenyen és a csokrot oldalt magásra tűzve fogják hordani. Egy korai modell mutatja a nyár divatját: fiórenczi szalmából készült kalap, egészen lapos, széles földél, melynek szegélyét hátul csokor tartja össze s ebből fekete tollak esnek a hajra. Elöl virágok vannak elszórva.

Helyi hírek

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezdő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az ígató, kincsozó hivatal és az irattár a felülnek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapoként, d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreczeni távirda hivatalnál, március 11-én: szeles, változó felhőzet, éjjeli fagy, helyenként esapadék.

Séta hangverseny a Margit fürdőben, minden vasárnap d. u. 8-ndez a katonai zenekar.

Színház, a Kossuth utcán. Naponként előadás. Kezdete este 7 órakor

Márcz. 1—24. napjain lóosztályozás és lóvizsgá-lata város istállójánál.

Márcz. 12. 3 órakor a csapó utcai gazdák ülése a városházán.

Márcz. 12. d. u. 3 órakor az iparos-kör közgyűlése saját helyiségében.

Márcz. 12. d. e. az I. ker. szabadelvűpárt gyűlése az „Arany Bika“-ban.

Márcz. 12. d. u. 3 órakor a Gönczy egyesület felolvasása a városháza nagytermében.

Márcz. 12. Az István malom közgyűlése d. e. a városháza nagytermében.

Márcz. 12. Közgazdasági bank közgyűlése d. e. a városháza kistermében.

Márcz. 15. A dereczeni ker. ifjak önk. egyesület helyiségében emlék ünnepély.

Márcz. 15. Régi honvédek bálja a Koronában.

Márcz. 17. Pincézerek betegs. pénztárának közgyűlése éjjeli 2 órakor a „Frohner“-ben.

Márcz. 19. A debr. régi honvédek közgyűlése a városházán.

Márcz. 19. Debreczeni keresk. ifjak önképző egyesületének évi rendes közgyűlése az egyesület helyiségében.

Márcz. 19. Borbély és fodrász segédok táncmulatsága a Margit fürdőben.

Márcz. 19. d. e. 10 órakor a Debr. Első Takarékpénztár közgyűlése.

Márcz. 19. Zenede közgyűlése.

Márcz. 20. Hajdúvármegye r. k. közgyűlése.

Márcz. 20. d. u. 5 órakor a „Csokonai“ körképészeti oszt. ülése.

Márcz. 21. Katonai lóvásár.

Márcz. 23. Városi rendes közgyűlés.

Márcz. 26. d. u. 3 órakor a debr. tisztv. öns. egyesületének közgyűlése a városháza nagy tanácstermében.

Márcz. 26. d. e. 10 órakor a debr. „Iparegyesületi Takarékos Hitelintézet“ közgyűlése saját helyiségében.

Márcz. 26. d. e. 9 órakor a helyi vasut közgyűlése a városházán.

— **A párbajok és a főiskola.** Nehány év előtt annyira megsokasodtak a főiskolában, különösen a jogakadémián az ifjusági párbajok, hogy ennek következtében a tanári kar szigorú rendszabályok életbeléptetését határozta el s kimondotta, hogy a mely főiskolai hallgató párbajt vív, a z a t a n i n t é z e t k ö t e l é k é b ö l k i l é p e t t n e k f o g t e k i n t e t n i . M á r a k k o r u g y v é l e k e d t e k , h o g y e r e n d s z a b á l y k i v i h e t e t l e n , n e m c s a k a z é r t , m e r t a z u r i k ö r ö k b e n m o z g ó i f j a k á l t a l á b a n i s a l á v a n n a k v e t v e a t á r s a d a l m i k ö v e t e l m é n y e k k o n z e k v e n c z i á i n a k , d e v a n n a k k ö z t ü k t a r t a l é k o s á l l o m á n y u h a d n a g y o k i s , a k i k v i s z o n t k a r d b ű j t j u k a t v e s z i t e n é k e l , h a a d o t t e s t b e n n e m h ó d o l n á n a k m e g a p á r b a j t á r s a d a l m i k é n y s z e r e e l ő t t . U j a b b a n e b b e n a z ü g y b e n s a j á t s á g o s f o r d u l a t á l l o t t b e . K a t o n a i r é s z r ő l u g y a n i s m o s t é r t e s ü l t e k a t a n á r i k a r e z e n i n t é z k e d é s é r ő l s m o s t l é p é s e k f o g n a k t é t e t n i a z i r á n t . m i s z e r i n t a z e s e t l e g e s f ő i s k o l a i k ö t e l é k h e z t a r t o z ó c s . é s k i r . i l l e t ő l e g m . k i r . t a r t a l é k o s t i s z t e k , k ö z ö s h a d s e r e g b e l i e k é s h o n v é d e k e g y a r á n t f e l s z ó l i t t a s s a n a k . — h o g y m e n y n y i b e n v e t e t t é k m a g o k a t a á , a k é r d é s e s i s k o l a i t ö r v é n y e k e s n e m f o g a d t á k e a t ö r v é n y e k , v a g y á l t a l á b a n a z i s k o l a i t ö r v é n y e k n e k m e g t a r t á s á t , s z ó b a n , v a g y i r á s b a n b e c s ü l e t s z a v u k r a ? M e r t o l y t a r t a l é k o s t i s z t e t , a k i b e c s ü l e t s z a v á r a , v a g y b á r m i m á s m ó d o n f o g a d j a m e g h o g y l o v a g i a s e l é g t é t e l t s e n e m a d , s e n e m v e s z . m i s e m i g e n t u d n á n k e l k é p z e l n i , k a t o n a i r é s z r ő l p e d i g i l y e s e t b e n o l y a n i n c o m p a t i b i l i t á s i e s e t á l l i t a t n é k f e l , m e l y a t a n u l ó i f j u s á g é r d e k l e t t r é s z é t k i n o s d i l e m m a e l é á l l i t a n á . A f ő i s k o l á b a n f e n n á l l ó b e c s ü l e t s z é k e k i n t é z k e d é s e e r é s z r ő l k i e l é g i t ő n e k n e m v e t e i k , m e r m á s a k a t o n a i , m á s a p o l g á r i s z e m p o n t . M i e l ő t t a z o n b a n i l y e n f o r m a c o n f l i k t u s o k i d é z t e t t e n é k f e l , t e k i n t e t t e l t o v á b b á a r r a , h o g y a p á r b a j o z ó k a t l e g u j a b b a n m á r u g y i s t e l j e s s z i g o r r a l s u j t j á k a z á l l a m t ö r v é n y e i : a t a n á r i k a r h e l y e s e n c s e l e k e d n é k , h a n e m k i v á n v á n a z i f j a k k é t s z e r e s b ű n h ő d é s é t — e z e m l i t e t t é p p e n n e m m o d e r n s n e m i d ő s z e r ű h a t á r o z a t á t ó l h a l l g a t a g — e l á l l a n a !

— **Isteni tiszteletek.** Az ev. ref. templomban holnap délelőtt 9 órakor következnek predikálnak: K. Tóth Kálmán a nagytemplomban (egyházi beszédének tárgya fontos aktuális kérdés lesz s azt fejtegeti, „mitől kell óvakodnunk a mai időben“), Kassay Béla s. lelkész a kistemplomban, Dicsőffy József az új-templomban, Tóth István s. lelkész az Ispóty-templomban. A róm kath. templomban reggel 7 órakor csendes mise, 9 órakor énekes nagy mise, melyet végez Lék Kornél s. lelkész; utána szent beszéd, melyet Makucz Ernő káplán tart; 11 órakor csendes mise. Délután 1/3 órakor keresztyén tanítás 3 órakor litania.

— **Az új kórház alapszabályzatát** a belügyminiszter ma leküldötte a városhoz, még pedig harmadféltre terjedő észrevételekkel és alaposan kikorrigálva, daczára annak, hogy a város közgyűlése három napon keresztül tárgyalta ezen alapszabályzatot. A miniszternek mindjárt kifogása van a címre nézve. Mert ez a munkálat nem a kórház szervezeti szabályrendelete, hanem a „kórház alapszabályzata“, — az 1876. évi 51661 sz. szabályrendelet 5 §-a értelmében. Számos lényeges és stílusos módosítást kíván a miniszter úgy az I. — az általános, mint a II. — a kórházi személyzetről szóló résznél. Az alapszabályzat tárgyalásánál a miniszter alapvette a Márk Endre és társai felebbezését, valamint a dr. Bruckner Ernő felfolyamodását is. Végül azt jegyzi meg a miniszter, hogy mivel a kórházi alapszabályzat csakis a fennálló törvénnyel és szabályrendeletekkel megegyező intézkedéseket tartalmazhat — felsőbb megerősítést az nem igényel. Egyszermind utasítja a város közönségét, hogy az alapszabályzatot ezen rendeletben foglaltaknak és a vörös tintával rótt megjegyzéseknek megfelelően módosítsa.

— **A Gönczy egyesület felolvasásai.** A nem régen alakult Gönczy-egyesület tevékeny s fontos szerepet fog betölteni kulturális életünkben. Különösen ezt czélozza nyilvános felolvasásaival, melyeket részint a művelt közönség, részint a külvárosok köznépe számára rendez időnkint. Minden ilyen felolvasásnál egyegy aktuális paedagógiai vagy ezzel rokon tárgyú kérdéseket vet fel, ezeket megvitatta, gyakorlati megoldásukra irányt és módokat jelöl meg s felébreszti ezek iránt az érdeklődést. Így teszi közkinccsé a városunkban levő sok szellemi erőnek tudását s viszi át ezen nagy szellemi erőnek elméleti ösmereteit a gyakorlati életbe. A holnap délutánra hirdetett felolvasás már folytatása lesz a múlt vasárnap kezdett munkának. Ezuttal Zalay Márk a kereskedelmi akadémia tanára tart felolvasást a női ipar oktatásáról. Ez főként a nőket érdekli s ezért nem mulasztatjuk el a nőegylet tagjainak figyelmét különösen is felhívni, ezen fontos ügyre, a melynek érdekében közelebb nagy akció fog megindulni. Zalay után Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő „Az iskolai színjátékok történetéről, ezeknek fontosságáról paedagógiai szempontból“ fog érdekes szabad előadást tartani. A Gönczy-egyesület 10 drb. arany pályadíjat is fog kitűzni az iskolai színjátékok fontosságának, alkalmazási módjainak kifejtésére. Ezen pályadíjat a kir. tanfelügyelő felhívására néhány tanügy barát ajánlotta fel.

— **Vigalom Derecskén.** E hó 19-én Derecskén a városház termeiben, részben az országos vörös kereszt egyesület derecskei főkegylete javára, részben pedig Derecske város tere nek betámasztására felolvasással és hangversenyyel egybekötött zártkörű táncmulatság tartatik, ennek műsora a következő. 1. Népdal egyveleg, előadja a derecskei dalárda. 2. „Bölcsődal“ Rebertől zongora kíséret mellett hegdűn előadja Recht Sándor ur. 3. „Felolvasás“ tartja Lovassy Andor ur. 4. „Reszlet“ Massanet „Lahor királya“ cz. dalművéből éneklő Bátky Endre ur. 5. „Vig szava“ at“ előadja Szabó Imre ur. 6. „Falu végén kurta kórma“ előadja a derecskei dalárda. A mulatság kezdete este 8 órakor személyjegy 1 frt, családjegy 3 frt. Felfűzetések köszönettel fogadtnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

József főherceg fiai Debreczenben. A nyár elején József főherceg fiai, József, Ágost és László főherczek 4-5 napig Debreczen város vendégei lesznek. A fiatal főherczek ugyan is beutazzák a magyar alföldet és a Hortobágyon is töltenek egy napot és egy éjszakát; ez alkalomból fognak Debreczenben időzni.

Az iparos kör holnap délután 3 órakor tartja évi közgyűlését a kör helyiségében. Kéretnek a kör t. tagjai, hogy ezen közgyűlésen minél számszerűbben megjelenjen sziveskedjenek. Debreczen 1893. Márcz 11. Az elnökség.

Kecskemét átirata. A híros város Kécskemét tanácsa az ottani városi tisztviselők, segéd személyzet és szolgálk nyugdíj szabályzatának kidolgozásánál több hasonló szabályzatot tanulmányozni ohajt. E végből a debreczeni városi nyugdíj szabályzatról is kért egy példányt, amelyet sietnek megküldeni a testvér törvényhatóságnak.

Az Istvánmalom-társaságnak múlt évi nyeresége 54,445 frt volt, melyből az igazgatóság részvényenkint 12 frtot összesen 44424 frtot javasol kiosztani.

Hymen Sebők Gyula, a „Pesti Napló“ belmunkatársa, tartalékos hadnagy s lapunknak rendes fővárosi tudósítója, eljegyezte Andrássy Eszti ke kisasszonyt, egyház-pakai és csukárdi Andrássy Nándor budapesti ügyvéd leányát.

Az orsz. nyugdíjgyűlés érdekében a helybeli magántisztviselők e hó 5-én egy szűkebb körű előértekezletet tartottak. Ezen előértekezletben az lett elhatározva, hogy a mozgalmat Debreczenben is meg kell indítanunk, mi czélból e hó 12-én d. e. 11 órára a „Korona“ vendéglő nagyteremében alakuló gyűlés fog megtartatni.

Hajdúvármegye Borsod-Abaúj-Zemplén hitelesítő hivatalát felakarja oszlatni s teendőit Debreczen város mérték-hitelesítő hivatalára ohajtja bizni. A véleményezéssel meghízott főszámvevő pártolja a vármegye ajánlatát; de ugyanakkor javasolja, hogy a mérték-hitelesítő és segédje fizetése 200 — 200 frttal főlebb emeltesseék, tekintettel a munka szaporodásra; e fizetés emelés azonban nyugdíj alapot nem képezhet. A megyei mérték-hitelesítésekbe befolyó jövedelmek természetesen a házi pénztárt illesseék. A vármegye pedig mérték-hitelesítő eszközeit díjtalanul adja át a városnak.

A közgazdasági bank Debreczen ezen legifjabb pénzintézete, holnap d. e. tartja első évi rendes közgyűlését. A bank nagy tevékenységet fejtett ki már az első esztendőben. A leszámított váltók összege három millió, a visszafizetett váltóké két millió, a betét állomány a múlt év végén 376,000 frt, a vis-zleszámitolás 2 122,000, a beváltás 1,558 000, a pénztár forgalma közel 12 millió, a giróforgalom pedig 3,536,000 frt. A tiszta nyereség 10,581 frt 26 kr, melyből 8000 frt kiosztását hozza javaslatba az igazgatóság, ez 4% kamatozásnál felül meg.

Hymen. Bécsből kaptuk a hírt, hogy Frommer Miczi e napokban jegyet váltott dr. Freund Hugó bécsi közjegyzővel. — Ezen eljegyzés az itteni köztisztvisletben álló Steinfeld családöt is közelről érinti, a menyiben a menyasszony e családnak igen közeli rokona s nem régen huzamosabb időt töltött itt rokonai körében.

Sétahangverseny. A 39. cs. és kir. gyalog zred zenekara által, a „Margit“ fürdőben holnap d. u. 4 órakor, Czapek kamester vezénylete mellett rendezendő sétahangverseny programja a következő: 1. Induló. 2. Nyitány Zampa „Herold“ cz. operájából. 3. Serenáde keringő Ivanovicsitól. 4. „A sackingeni trombitás“ból, egyveleg Neszlertől. 5. Egyveleg Verdi-féle operákból, Falclivetertől. 6. „A tavasz ébredése“, Bach-tól. 7. „Vig legények“, keringő Völltától. 8. Egyveleg Verő „Sulán“ cz. operettejéből. Czapektól 9. „Emanczipált nő“, lengyelke Strausztól.

Iparosok figyelmébe A helybeli munkaadók ezennel figyelmeztetnek, hogy alkalmazottai után már esedékessé vált járulékokat a

kerületi betegsegélyző pénztár hivatalos helyiségében (Kossuth-utca 2568. sz. a.) lehetőleg mielőbb befizetni annál inkább el ne mulasszák, mi el ellenesetben az igazgatóság a hátralék behajtását az 1891 évi. XIV. t. cz értelmében a munkaadó költségére fogja eszközöztetni s a hátralékok névjegyzékét az iparhatóságához áttenni. Debr. czen 1893 márcz. 10. A kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága.

Halálozás. Kótajon meghalt Fráter Sándor, Szabolcsvármegye egyik legtekintélyesebb polgáras az ottani szabadelpvűpárt egykori elnöke, 62 éves korában. Halála általános részvételt keltett.

A deb. 1848/9-iki honvédek e hó 19-én d. u. 3 órakor a városháza nagytermében évi rendes közgyűlést tartanak: Tárgyak: a választmány jelentése, a volt elnök Zilahi Sebess György lemondása, intézkedés a Budapestten ápril 6-án tartandó 1848/9-iki országos honvédegyűlésre küldendő képviselők megválasztásáról s azoknak költségeiről.

Egy pohár ser 8 krajczár Lovász Dániel a „Korona“ vendéglőbe újítást hozott be üzletébe, mely Gambrius híveinek osztatlan örömeivel fog találkozni. Nála ugyanis 8 krajczár pohár sör, a mi a hajdani sör árak helyreállítását jelenti. Lovász Dánielnél különben nem csak sörözni, de étkezni is lehet olcsón és jól.

Legújabb.

(Délutáni posta.)

— márczius 11.

Vármegvék pénze.

nélkül jár most vármegyeről... kis bizottság. Nem fogadja őket senki se hivatalosan, de még az alispán négyes fogata sem áll kiün a pályaháznál, hogy a „magas“ vendégeket a városba szálítsa. Pedig nagy urak a vármegye vendégei és a belügyminiszter megbízásából utaznak — csak hogy a legnagyobb inkognitóban. Jönnek hogy a vármegye k pénze t felülvizsgálatják. Eldig három vármegyében voltak: Ugo csában, Liptóban, és Bács-Bodrog megyében. Többé kevésbé mindenütt „sikeres“ járt az utjuk. Ugo csában megében az alispán, a főszám evő, a pénztáros és a főellenőr ellen fognak vizsgálatot indítani. Liptó megyében a pénztárt ugyan rendben találták, de mint a felhivatalos könyvmaros monlja „bizonyos kezelési alakosság erűségeben hanyagságot köstatáltak.“ Bács-Bodroggh vármegyében pedig némely visszasságot találtak a pénztárak kezelése körül.“ A bizottság folytatja érdekes körutját.

Uj főispán.

Szabadka és Baja városok főispánjává Vojnics István, a hódási kerület képviselője nevezettett ki.

Uj eredeti dráma sike e.

Hercege Ferencz „a dovoai nábob leánya“ című darabja tegnap nagy sikert aratott a nemzeti színházban. Szerzőt a II. felvonásban 12-szer hívták. Szerzők közül Nádai, Zilahi és Csillag Teréz érték el a fősikert.

Törvénszéki csarnok,

* **Két ítélet.** Megemlítettük volt, hogy a budapesti királyi törvénszék Illés Ignác fűszerkereskedőt, a kit azzal vádoltak, hogy boltját két izben felgyújtotta, tíz és fél évi fegy-

házbüntetésre ítélte. A királyi tábla [tegnap a vádlottat teljesen fölmentette.

Visszavont sajtóir. Vajai István országgyűlési képviselő visszavonta a Halász Gyula hírlapíró ellen beadott panaszát, mert a panaszolt a törvénszékhez benyújtott kérvényében kijelentette, hogy az inkriminált cikket téves értesülés alapján írta.

* **A kuriáról** Hajdu Lajos kuriai bíró kijelenti, hogy nyugdíjazásának törvényes oka a hatvan évet meghaladó életkor és az, hogy folytonos államoszolgálatának negyvenharmadik évét tölti most.

* **Följelentés egy kir. ügyész ellen.** Cserna Vincze debreczeni kir. főügyész bizonyítatlan időre szabadságot Cifra békésügyi helyettes ügyészt. Az ügyész ugyanis egy alantas hivatalnoktól följelentést kapott, mire anélkül, hogy a könyveket átvizsgálta volna, azokat lepecsételte s távirati ag kért az igazságügyminisztertől, egy számvizsgálót. Csupan kezelesi szabálytalanuságokról van szó. Az incidensnek legtolebb az a következménye lesz, hogy cifra áthelyezését fogja kérni.

* **Párbaj.** Múlt év május 5. napján Osztroviczky István m. kir. folyammérnök és ifj. Dömötör Kálmán primási uradalmi gazdatiszt és tartalékos hadnagy a komáromi cs. és kir. lovaglő iskolában kardparbajt vívtak. A párbajban Dömötör Kálmán súlyos vágást kapott, míg Osztroviczky István sértetlenül maradt. A párbaj akkor nagy feltűnést keltett azért, mert ifjú Dömötör Kálmán gazdatisztet a lovagias mérközés miatt Vaszary herczegrimás a zóna felbocsátotta. Ez ügyben meg volt a tárgyalás a komáromi kir. törvénszék előtt. A bíróság Osztroviczky Istvánt két heti és Dömötört 7 napi lámfogházra ítélte. A kir. ügyész azonban az egész ítélet ellen a büntetés kivosbitása végett fellebbezett.

Tőzsdei árfolyam.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1893. márczius 10-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4%	—	115.45	115.75
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2%	—	123.—	124.—
„ koronajáradék 4%	—	95.20	95.70
„ regále váltásági kötvény 4 1/2%	—	101.75	102.25
Osztrák aranyjáradék 4%	—	117.25	117.75
Egységes állam kötvény 4 1/2%	—	98.30	99.—
Tisza-szegedi 4%-os nyeresemény-sorsjegy	145.—	145.50	

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	410.—	405.00
Osztrák hitelbank részvény	—	339.40	339.60
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	120.50	121.—	

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	132.50	133.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	117.—	118.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	13.25	13.75
Osztrák „ „ „	20.—	20.50
Olasz „ „ „	14.—	14.50
Bazilika sorsjegy	7.75	8.25
Jó-szív „ „ „	3.20	3.60

Pénznomek:

Cs. és kir. arany	—	5.58	5.73
20 márkás arany	—	11.85	11.88
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	9.62	9.66
10 font Sterling	—	12.09	12.12

A GONOSZOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti regénye. —

— Irta: **Sz Buday Etel.** —

VI. fejezet. 18

(Folytatás.)

A lányka megrázta szöke fürtös fejét, éberen nézve válaszolt — nem, nem alszom; Helén megmondta hogy a mint a mama jobban lesz utánunk jön. En ébren bevárom őt. Ugy-e jól teszem Gusztika?

— Nincs arra szükség, ilyen kis leány, mint te, el is alszik, és folytatá önértzettel — csak nekem nem illenek ez.

— Persze, biggyeszté föl ajkát Alvin, te fiu vagy és deák, így neked nem illenek elaludni, midőn a mama beteg, de már én mint csak a leány, el is alhatom. Persze, és ezzel neheztebb odébb húzódó t bányjától.

— No, no gyerekek, szólt az öreg meg hallva a két testvér beszédét, csak nem perlekednek most össze, midőn a szegény mama oly igen beteg. Inkább imádkoznak, hogy a jó Isten segítsen rajta!

A fiu szomorú szótlan maradt, a kis leány igyekezett válaszolni.

— Ó, én folyton imádkoztam magamban, elmondva a szép imát, és a gyermek kezeit össze téve, szemeit áhitattal égre emelve így kezdé.

— Óh jó Isten, égnek földnek ura, ki létem csak azért adtad hogy jószágod után kis szívemmel szüleimet is szeressem mindenkifélett, kérlek könyörögve, óvd meg szüleimet minden rossztól, és szegény jó anyámat szabadítsd meg nehéz szenvedésétől, hisz te vagy a kegyesség, örök dicsőség. Ámen.

Az ima végső szava után, egy halk, különös nesz, mint egy gyöngye sóhaj, lebbent végig a helyiségben. Talán a ház őrző angyalának szárny subogása volt, ki az ártatlannak imáját, Isten színe elé vívő meghallgatásért. Csakhogy volt valami megmagyarázhatatlan nesz, mi megborzongatá a jelen levőket, így Morson Alfrédet is, ki az ima közben jött be és szintén végig rebegé a könyörgő fohászt a gyermekkel. Aztán köszöntve Hermanot, kis tanítványához ment, gyöngéd szeretettel megsimogatva fejét, szívében azon szánalom érzettel, hogy nem sokára a gyermek anyátlan árva lesz.

— Hogy van? — susogá félre menve Hermannhoz.

— Menthetetlen, csak percei vannak — volt a válasz.

— Óh édesem — fohászott a gyermek.

— Es mint veszi a gyászos eményt? — Ugy mint egy szent, kinek érzelmei Ister akaratával nem jönnek összeütközésbe. — Óh én drága Helénem! susogá Alfréd az ajtó elé állva, a melyre már levoltak eresztve a vas függönyök s az üzlet bezárva a rendes órában.

Félix ur nyugtalanul járt fel s alá — az ifju mint szobor, egy helyben állt, a két gyerek ugyanazon helyzetben maradván, halálra susogtak egymáshoz.

Főnt az emeleten, az előteremben sirsa hangzott a cselédségnek és bent a sárga szobában lejátszódott a tragédia, melyet a halál rendezett kegyetlen következetességgel, és egy nemes jó feleség, igaz jó anya szelleme elszállt a végtelenségbe, itt hagyva örökre szeretteit. Ernyővel védett lámpa terjeszté gyöngyvilágát a szobában, melynek levegője tömjén illattól volt nehéz, mit az ur felkent szolgája hagyott hátra, az utolsó hit vigaszában részeltetve a szenvedőt.

A menyézetes ágy homályában feküdt a kiszenvedett, az örök megnyugvással, békével arczán. Óh, nagy mester a halál tetszésére idomítja az arczokat kinek a derűt, örök békét, kinek a szenvedést, rémületet varázsolva rá. S itt a halál nem járt el kegyetlenül, csöndes békés szenderben lepte meg áldozatát és az életből át álmodá magát a tulvilágba a szegény beteg.

Gyászos homályba veszték el a szoba gazdag ékítményei, csönd volt, csak az óra egyhangú ketyegése hallatszott. A kiszenvedett mellett állt a férj összefont karokkal, arczán zord bánattal, könytelen szemét merőn az elhunyt békés szép arczára szegezve.

Lábainál az ágyra roskadva volt Heléne, hangtalan zokogva, mit testének rezgése áult csak el. Az ágy lábára borult a hü ápoló vén leány, kinek halvány arczát főkötőjének nagy csipke bodra beárnyékolá. A szoba közepén, az ágy menyezeti nyílásával szemben állt egy sötét alak a leketrázó jelenetre könytelen szemekkel bámulva. Ez alak C okné volt,

de nem az az asszony, kit mindenki ismert, hanem egy másik, kit így még senki nem látott, amint szikár kis fejét büszkén telemelve tartá, hideg gyöngye mosolyál ajkai mintha mondanák — „na csak keseregjétek, a ti bánatotok, az én örömöm, a ti veszteségetek az én nyereségem! — Urnöje e háznak mártól fogva nincs; és egyedül asszony, csak én leszek, s nagyon együgyűnek kellene lennem ha a hatalmat nem én venném kezembe, vagy valaha azt kiereszteném. És öntelten hordozá végig a tömjén illattól telt légben szemeit, mindent szemügyre véve a diszesen butorozott szobában, mintha látni akarta volna, mi minden az, a mi idővel az övé lehet, mint e ház valódi urnöjének.

Ó mert értett ő ehhez, s elég lelki erő és fondorlattal bírt, hogy ezt keresztül vigye — Aztán rá nézett gyűlölettel, megvetéssel a szegény térdeplő félárva, átvivő tekintetét az özvegyre is, úgy nézve arra mint egy szükséges butorlarabra, melyet meg kell szerezniük kényelmünkre. A szegény bánatos vén lányt tekintetre sem méltatva.

Igy gondolataival tisztába jöve nesztelen suhint ki az elő terembe hol a cselédség még mind együtt volt, és egész rideg hangon mondta: asszonyotok meghalt, most már nincs mért itt álálkodnotok, ki, ki dolgára; lisszon az est készítéséhez, a leves jó erős legyen az ur részére, mert tudom ma nem fog egyebet enni.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

A felöltő Felelőség (letéve a lapot): Gyuri, nézd csak, ebben a cikkben az van leírva, hogyan kell megóvni a molytól a hődprémes felöltőket.

... akartam az eszed ... kedvesem.

Vasuton. Egy utazó kinéz az ablakon, de halálra ijedten kapja a fejét vissza:

— El vagyunk veszve! — ordítja. Szemben velünk egy másik vonat jön, örült sebességgel.

— Teringettét! — káromkodja el magát X. ur, — szerencsétlenségemre térti jegyet váltottam.

Mint a virág...

(Heine.)

Mint a virág, olyan nagy,
Szép, tiszta, jó szelid,
Ha elmélek, úgy e szív
Bánattal eltelik.

Szeretném fődre tenni
Áldó két kezemet;
Ily tisztán, szép szeliden
Tartson meg Istened!

Tíz pint el jutott a világnak a szószátyárkodó böl abból kilenczet a nők foglaltak le. Alomszuszek ág is tíz pinttel, ebből kilenczet a cselédek vetek ki maguknak.

A szív és szem a bűn k ügynökei.

Ha egy gazember czirógat, számláld meg fogaidat.

Ne tekintsd a korsót, hanem a bort, a mely benne van. Lehet új korsó, me yb n ó bor van s régi korsó, melyben új bor sincs.

„Talmud.“

* **A vállrojtok** ismét tért foglalnak a francia gyalogságná. Igaz, hogy a rendelet értelmében az új viselet csak 10 hónap múltán lesz kötelező, de előre látható, hogy a legelső ünnepélyes aktusnál a tisztek kötelezve érzik majd magukat arra, hogy beszerezzék a vállrojtokat. Pedig elég drágák. Hadnagy 75 frankkal, kapitány 110 frankkal fizeti. Mánthogy 16-18 ezer tisztnak kell ily dísz tennie, Loi-

zillon tábornok két millió frankot juttat egy tolvonással a paszományosoknak. Tíz év óta most már ötödször váltottatnak a sorhad tiszteinek egyenruháján. A tartalékos tiszteket ugyan nem kötelezik a költsékesre, de természetesen nem tudnak elviselni, hogy ne legyen ép oly diszes egyenruhájuk, mint a tényleges bajársnak.

* **A harmadik köztársaság arisztokracziája.** Boissy d'Anglas törvényjavaslatot nyújtott a francia kamarába az iránt, hogy a hírlapok pénzügyi közleményekért felelősségre vonassanak. A Journál de Débats nagyon találoán mondja helyesnek a gondolatot, hogy abból nem lehet kitörölni a sajtószabadság elnyomását. Ez alkalommal igen érdekes dolog visszapillantani arra, hogyan származtak le sokan az első és második köztársaság nagy embereiből a harmadik köztársaságba, a kik mint őseik unokái és dédunokái egy új arisztokracziát képeznek. Ma is szerepelnek C mnot, Cavaignac Périer, Boissy d'Anglas, a miként 1793, 1830. és 1848-ban is szerepeltek. Robespierre megbuktatásában senkinek sem volt nagyobb érdeme mint Boissy d'Anglasnak. Abban a konventi gyűlésben, a melybe a párisi csöcselék berontott és Feraud képviselő fejét karóra tűzve a gyűlésterembe vitte, Boissy d'Anglas előkölt. Boissy d'Anglas ekkor kitűnő bátorságának adta bizonyítékát, nem menekült a gyilkosok elől, hanem férfiasan megállt ott a helyen, míg a nemzetőrség veszélyes helyzetéből ki nem szabadította. Néhány hónappal később megdicsérte őt valaki bátorságáért: „Hősiessége annál csudálatosabb, — így szólt — mert az elnöki szék megett van egy kis ajtó, a melyen keresztül minden pillanatban távozhatott volna.“

Debreczeni ingatlanok forgalma a kir.

Törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál f. évi márczius 4 — 11-ig. 1. Bisotka Gábor és neje Pataki Mária veszik, özv. Mór Jánosé Piskolti Zsuzsánna és Já os új földét 870 frt. 2. Kiss Lajos és neje Jobbágy Julianna, Homoki Imre és neje Jo bágy Eszter veszik özv. Boda Jánosné Szanka Eszter köntös kerti szőlőjét 660 frt. 3. Sipos Mihály és neje Nagy Zsuzsánna ve zik Némethi István busi utca 725 sz. házat 1410 frt. 4. Madarász Lajos és neje Nagy Julianna veszik, özv. Imre Sándorné Polgár Erzsébet és társa kut utca 3233 sz. házat 1400 frt. 5. Kovácsy Ferenc veszi Greif neg Emma Sajó Györgyné szőlőjét 400 frtért. 6. Király Mihály veszi, özv. Király Imréné Varga Julianna és társai ondódi földét 6400 frt, és kis hegyesi birtokát 15360 frt. 7. Csomós Mihály és neje Debreczeni Zsuzsánna veszik, Geréby Fülöp homokkerti szőlője egyrészt 200 frt. 8. Kecskés Bálint veszi, ő v. Albert Istvánné és társai ondódi földét 13000 frt. 9. Böszörményi Lajos és neje Szabó Zsuzsánna veszik Fál Ferenc és társai új földét 150 frt. 10. Király Lajos és neje Csapó Mária veszik, Telegdi László boldogfalvai sz ő őjét 1750. frt. 11. Vida Sándor és neje Osváth Eszter veszik, özv. Vida Imréné Nagy Mária és Vida Lajos csillag utcai 2747. sz. háza fele részét 370 frt. 25 kr. 12. Nagy Sándor és neje Gombos Zsuzsánna veszik özv. Gyalos Istvánné Csapós Zsuzsánna és társa Mányi utca 270. sz. házat ondódi és új földjét 3237 frt. 13. Csengeri Mihály és neje Tóth Zsuzsánna veszik Tanács János csicsogó téri 2891 sz. házat 800 frtért.

Talány.

— Közli: Bassanio. —

1. 2. Egyszer régiséggé válik.
3. 4. 5. Körülünk ezrével áll itt.
11. 2. Martinovics-ügy martyrja.
3. 1. 5. Teszi ezt is, a ki bírja.
4. 5. Hasznos ám e hízi állat.
6. 5. Iayencz ezért már ki tálat.
4. 5. Ettől őriz mag az ere sz.
- 1-5. Hirnevet és babért szerez.

(Mult szombati számunk megfejtése): **Valamit sugok magának.** A mai talány megfejtését jövő szombati számunkban közöljük.

Bika dapest, Kirsch kereskedő B. Nemes Lajos Váner kereskedő dapest.

Ango birtokos Kisvitz Lároly Budapest. Kassa, Boltikos Putnok.

Froh Bródy utazó Polacsek ut Schrotter Á. várad, Ujhe kereskedő sner utazó Pollák Ad. kedő Békés pold utazó Péter Arad.

Del

M

Uj ház

Orszá

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

IB

Holnap

UJHÁZ

Idegenek névsora.

Bika szálloda. Reimer kereskedelmi utazó Budapest, Kirschbaum kereskedelmi utazó Budapest, Spitzer kereskedő Budapest, Ujházi Ede színművész Budapest, Nemes Lajos Bodono, Joachim F. kereskedelmi utazó Bécs, Vagner kereskedelmi utazó Bielitz, Reich kereskedő Budapest.

Angol királynő szálloda. Zemplényi Lajos birtokos Kis-Körös, Kohn Simon kereskedő Bécs, Lichvitz László kereskedő Budapest, Kohn Ignác kereskedő Budapest, Vilányi Sándor, Veszprém, Serson Cz. H. Kassa, Boltik János Királytelek, Szonjas Imre földbirtokos Putnok.

Frohnar szálloda. Schiffer utazó Budapest, Bródy utazó Budapest, Stark Samu kereskedő Munkács, Polacek utazó Budapest, Deutsch Ignác Budapest, Schrotter Albert utazó Bémen, Jung Miksa utazó Nagyvárad, Ujhelyi Adolf kereskedő N.-Becskek, Roth Áron kereskedő segéd Bécs, Ráth József kereskedő Bécs, Wagner utazó Budapest, Balogh József utazó Nagyvárad, Pollák Adolf könyvelő Budapest, Farkas Samu kereskedő Békés, Katz Samu fakereskedő Tolcsa, Klein Leopold utazó Budapest, Englender utazó Kassa, Aczél Péter Arad.

Debreczeni Városi színház.

Színházi jelentés.

Ma Szombaton március 11-én:
Páros bérletben:

Ujházy Ede urnak, vendégfellepésével
Országgyűlési szállás. Vigjáték.

ezzel:
IBOLYAFALÓ III-ik felvonása.

Holnap, Vasárnap 1893. március 12-én:

Bérlet tolyamban:

UJHÁZI EDE ur utolsó vendégfellepésével:

A cigány.

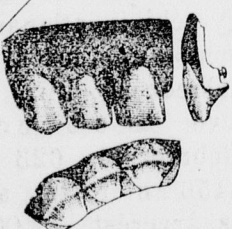
Népszínmű.

Nyílt-tér

Amerikai fogász — mint assistens
segédkezésével kapocs-lemez
nélküli **műfogak** és rugany
nélküli fémlemezű
fogsorok. Tartós
ciment-, ezüst- és
aranyplombok.

Univ. med. Dr. Tihanyi Sámuel
fogorvosi műterme
Debreczen. N. Várad utca 2084. sz. I. e.

Operatíók
teljes érzétele-
nítés mellett

Weber I.

söracsarnokában

ezentul naponta
többször csapolt

kitünő korona és udvari sörök
kaphatók.

Kitünő minőségű **aszial borok**, ugymint
új kerti, ó érmelléki, ürmös és
kitünő minőségű **Dessert-borok.**

Holnap, az az vasárnap

kifünő kunsági pecsenye

és borkoresolya-fészfa

MAGYARI Testvérek zenekara mellett.

Sarg egészségügyi hatóságilag megvizsgált

KALODONT

(A fogak szépsége)
elősmert nélkülözhetlen
fogtisztítószer

KALODONT

mint jó aromájú üdítő s utazás közben igen czélszerű.

KALODONT

a bel- és külföldön legjobb sikerrel van bevezetve.

KALODONT

Könnyed csomagolása, tisztasága használat közben és olcsósága miatt az udvarnál mint az arisztokratianál mint szintén a polgár házáknál is található.

KALODONT

Kapható minden gyógyszerárban, illatszerekkereskedésben stb.

KALODONT

Legjobb óvszer ragályok ellen.

KALODONT

Elismerések a legmagasabb körökben minden egyes darab mellé tétetnek.

KALODONT

35 kr.

KALODONT

30 év óta udv. istállóknak, valamint katonai és polgári nagyobb istállóknak is használatban, nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítőül továbbá ficzomodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál, képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál

KWIZDA-féle Restitutionsfluid
Kapható Ausztr. Magyarországi gyógyszerárban és drogistáinál.
Fő-telét: Kwizda Ferencz János
osztrák cs. és k. és román kir. udv. szálító ker. gyógyszer. Koernburgban, Bécs mellett.

Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni, s a vételnél határozottan kifejezni:
KWIZDA-féle Restitutionsfluid.

8. kr. egy pohár sör 8 kr.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Csapó-utcza

„Koroná“-hoz czimzett

SÖRCSARNOKOMAT

f. hó 12-én megnyitom.

Olcso, izletes ételek s kitünő borokkal vagyok szerencsés becses vendégeimet kiszolgálhatni.

Egy pohár sör 8 kr.

Egy liter bor 30 kr.

Zóna reggeli 6 kr.

Abbonensek ebéd és vacsorára olcsó árak mellett elvállaltatnak.

A n. érd. közönség b. pártfogását kérve, maradtam a n. é. közönségnek mély tisztelettel
LOVÁSZ DÁNIEL
vendéglős.

6 kr. egy zóna reggeli 6 kr.

Fényképészeti készülékek.

EISENSCHIML ÉS WACHTL

Budapest, vácsi utca 12. sz.

Gyár Bécs, VII/1, Kaiserstrasse 62.

Többször kitüntetve.

Legnagyobb és legdusabb raktára mindennemű fényképészeti készülékek- és eszközöknek, saját gyártmányu camerák, a legelőkelőbb czégek objectívái, katon passpartouk, keretek és aranysegélyző gyár.

Laboratoriumaink n. é. vevőinknek ingyen állanak rendelkezésükre, kezdőknek ingyenes oktatás.

Gazdagon illusztrált árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Alapítva 1856

Telephon-összeköttetés.

Uj czipő raktár.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, főpiacz

a „Hungária“ kávéház mellett

csinosan berendezett, dusan ellátott, elsőrangú gyárakból beszerzett

gyermek, női és férfi

czipő-raktárt

s ezzel kapcsolatosan

férfi divat üzletet nyitottunk.

Kellő tőke és az e téren szerzett tapasztalatok remélnünk engedjük, hogy a n. é. közönség minden tekintetbeni igényeinek legjobban megfelelhettünk.

Olcso árak, jó árak!

képezik állandó jelszavunkat, melyet pontos kiszolgálattal párosítva, igyekezni fogunk irántunk a bizalmat felgerjeszteni.
Szives pártfogást kér tisztelettel

Schönberger és Klein

főpiacz, a „Hungária“ mellett.

Ügynökök

kik szülő gazdákkal érintkeznek, igen hasznos cikket kaphatnak eladásra a fővárosból. Szíves ajánlatok **Eckstein Bernáth** hirdetési irodájába (Budapest, fürdő utca 4. sz.) küldendők M. B. jellel.

Eladó tanyaföld.

Az ebesi pusztán egy 12 nyilas **tanyaföld** a hozzátartozó gazdasági épületekkel együtt eladó.

Értekezhetni Kádas-utca 1848. sz. a az örökösökkel.

Üzlet eladás.

A DEBRECZENI ASZTALOS-EGYLET üzlet felosztás miatt

temetkezési üzletét egészben, vagy apróbb részletekben elárúsítja,

MINDEN EZ ÜZLET KÖRÉBE TARTOZÓ CIKKEK ES ANYAGOK

fa- és érczkoporsók, ravatalok, gyászkoosik stb.

Továbbá egy asztalos műhely felszerelési szerszámokkal és anyagokkal és végül egy berendezett

SIRKŐRAKTÁR

beszerzési áron lesznek áruba bocsátva. Ugyancsak eladó az egylet tulajdonát képező

Varga-utca 2247 számú ház is.

Részletes értesítést nyerhetni

a debreczeni asztalos-egylet temetkezési intézetében Tiszapalota, Kenyérpiacz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. figyelmébe ajánlani a közelgő tavaszi időnyre

ujjonnan beszerzett, legszebb és a jelenlegi igényeknek minden tekintetben megfelelő

szövetekben dus raktáramat.

Főtörekvésem a pontos és izléses kiszolgálás által a nagyérdemű közönség b. pártfogását minél nagyobb mértékben kiérdemelni.

Szívesen nyujtok kedvezményt az által is, hogy havi részletfizetésre megrendeléseket eszközölök.

Tisztelettel

Klein László

férfi-szabó

Kossuth-utca, Kardos-ház.

Eladó sima szőlő vesszők.

Legnemesebb csemegefaj Pasatutti (Chasselas musque blanc) ropogós Muskotály vegyesen. — Borfaj bakar és más nemesebb fajok vegyesen kaphatók és megrendelhetők. Vidékre hatósági engedély mellett küldhető.

Ormós Gábor

Debreczen,
Bathányi utca 2555.

8329 tk. sz.

1892.

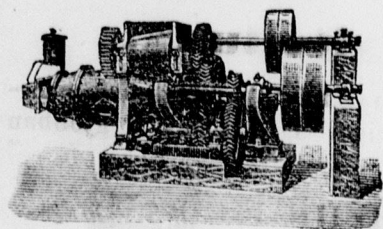
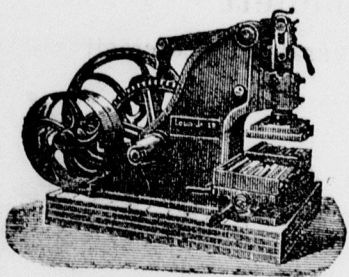
Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy néhai Köhler Mária Lázár Lajosné hagyatéki ingatlanai önkéntes árverési ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíró) területén levő, Debreczenben fekvő Debreczeni 623 sz. tjkvben A 1.645. 6156 h. r. sz. a. foglalt ingatlanokra az árverést 17,000 forintban ennell megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1893. évi márczius hó 27. napján d. u. 3 órakor** a debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 1700 frtot készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1892. évi november hó 5-ik napján, a debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

TÉGLA GÉPEK

gőz- és kézi használatra

elősmert minőségekben és szolid építésű,

legolcsóbb előállítására

fali, alak, lyukas téglák,

tűzmentes kövek,

alapsövek, járda- és kocsu-utburkolati lapok

Fedélserepek,

francia hornyolt fedélserepek,

mész- és cémentkövek stb. stb.

Árjegyzékek és bizonyítványok készített telepekről ingyen.

Jäger Louis

gépgyára.

Köln-Ehrenfeld.

Magyarországi képviselő: **GEDEON ISZÓ, Budapest, Teréz-körut 43.**

66 métermázsa oltott mész eladó

Értekezhetni: Nagy-csapó-utca 291. sz. a.

Tapeta és stucc dekorációk gyári raktára.

Van szerencsém a n. é. közön-
ség szives tudomására hozni, hogy
több mint 300 bordurokkal dekorált

tapeta mintáim

(melyekből en gross raktárt tar-
tok) elkészülvén, mintakönyveimet
a n. é. közönség rendelkezésére bo-
csátom.

Külföldről szerződött szak-
avatott munkásaim valamint össze-
kötöttéseim által az első német
francia tapeta s papirmaché gyá-
rosokkal abban a helyzetben va-
gyok, hogy minden tekintetben

előnyösebb feltételek

mellett vagyok képes t. pártfo-
góim kívánságát teljesíteni mint
bármely vidéki vállalkozó.

Költségvetés és tervezeteket ingyen
és bérmentve készítek.

Midőn még a n. é. helybeli és vi-
déki közönségnek eddigi szives támo-
gatásukért meleg köszönetet mondok,
kérem b. bizalmukkal továbbra is meg-
tisztelni.

Kiváló tisztelettel

THIESZEN H.

tapetirozási és festészeti vállalkozó
Derechos utca 988.

Kárpit és papirmaschek gyári raktára.

ad. 1556. n. u.

1893

Árverési hirdetés.

Néhai özv. Nadányi Sándorné Kó-
kai Nott Anna hagyatékához tartozó, a
debreczeni 3663 számú telekjegyzőkönyv-
ben 4577 h. r. sz. a. irt 1452 □ öl
köntös kerti szőlő a hozzá tartozó szü-
retelő edényekkel együtt 2000 frt kiki-
áltási árban, azonban a kikiáltási áron
alól is az **1893. évi márcz. hó 13.
napjának d. e. 9 óráján** a hely-
színen megtartandó önkéntes árverésen
eladatni fog.

Bánatpénz 200 frt.

A vétel ár 3 részben fizetendő, még
pedig a leütéstől számítandó 2 hó 4 hó
és 6 hó alatt mindenkor a leütéstől szá-
mitandó 6%-os kamattal.

A bánatpénz az utolsó részletben
lesz elszámolandó és vevő 8 nap alatt
szerződést tartozik kötni az árvaszékkal.

Azonkívül az 1893-ik év márczius
hó 13-ik napján délután 3 órakor szab.
kir. Debreczen város gyámpénztárában
eladatni fog készpénzfizetése mellett 30
darab 50 frtos debreczeni ipar és kereske-
delmi bank részvény készpénz fi-
etése mellett.

Debreczen, 1893. márczius 8.

A városi árvaszék.

Elősmert legjobb cigaretta-papir

„La gloire.”

Raktár:

F. Stefanowski, Bécs, I. Singer-
strasse 5.

Minden papirkereskedésben és szivar-
tőzsdeben kapható.

Kiadó boltok.

Az „Iperegyesületi takarékos és Hitelintézet”
tulajdonát tevő Nagy Csapó utca 335/6
számu háznál több rendbeli bolt

Május 1 től kiadó.

Az igazgatóság.

Leonhardi-féle tenták

a legjobbak.

Csakis valódi a feltalálótól

LEONHARDI ÁGOST, BODENBACH A. D. ELBE.

Ezen véd-

jegygyel

csász. kir. osztr.

magy. kir. szab.

36089. szám.

48274. szám.

Író-tenták:

Anthracen-tenta kék-fekete
Legf. könyvtenta kék-fekete
Alizarin-tenta, zöld-kék-fek.
Gallus-tenta) korom-
Világposta-tenta) fekete

Legjobb folyó tinta a könyvvezetéshez;
határtalan tartósság okmányok számára.
Szabadalmazott eljárásom szerint készítve.

Másoló tenták:

Atracen-másoló)
Alizarin író és másoló)
Encre violette noire communicative)
Violette kettős-másoló)
Fekete világposta másoló)
Non plus ultra-másoló 4-6 másolatot ad.

Kitünően másolódnak; egyszerűs mind könyvelésre
is ajánlatosak.
Egyetlen tenták keresk. levelezésre,
melyekről hónapok mulva tiszta má-
solatok készíthetők.
Fontos bankoknak, biztosítóintéze-
teknek és tengerentuli levelezésére.

Színes tenták, autográfia-tenták, hektograph tenták, folyékony-tus mérnökök-
nek és rajzolóknak, tinta-porok és kivonatok, bélyegző-festék, másoló fes-
ték, legszebb írógép festékek; fehérenemű jegyzés festék, folyékony enyv-
és gumi, halenyv, fényenyv, Eau de Labarraque tinta foltok eltávolítására
papírról és fehéreneműről.

Pecsvétviaszok stb. stb. A bel- és külföldi legtöbb írószekereskedésben kaphatók.

Üzlet beszüntetés végett

iparhatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy

tavaszi és őszi férfi, fiú, és gyermek

RUHARAKTARÁMAT

és ugyszintén készletben lévő

SZÖVEVEIMET

beszerzési áron alól

a lehető legolcsóbban kiárulatom

Itt a legjobb alkalom

a ki olcsón akar ruhára szert tenni

siessen míg a kiárulás tart szükségletét fedezni

A n. é. vevő közönség minél tömegesebb látogatását elvára
tisztelettel

Frankl Ferencz

férfi, fiú és gyermek ruha kereskedő
Debreczen, Piac- és Hatvan utca sarkán.

Kiadó bolt és lakás.

Egymalom utca sarkán 787. sz. háznál egy fűszer üzlet helyiség összes felszerelésekkel — továbbá a hozzá tartozó két szoba, konyha, kamara fás szin és pinzével

Május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni iránta bent, az udvarban az egymalom utca felől lévő lakásban.

Nélkülözhetlen minden háztartásban

**Kathreiner-féle
Kneipp maláta-kávét
bakkávét izzel.**

Ez azon utólérhetetlen előnyt nyújtja, hogy az ártalmas élvezeti vagyított vagy pótlékkal vegyített bakkávétől elszoktatni és a mellett egy jobb ízű, egészségesebb és táplálóbb kávét készíthetni. — Utólérhetlen mint pótlék bakkávéhoz.

Nagyon ajánlatos asszonyoknak, gyermekek és betegeknek. Utánzatoktól óvakodjunk.
Kapható: **Gerébi Fülöp, Félégyházi János
Parti Ferencz és Tóth Sándornál.** 1/2 kiló ára 25 kr.

Alkalmi ajándékoknak,

valamint minden más alkalmi meglepetésekre hasznos és czélszerű:

Porcellán, Chinezüst, Bronce

Majolika ujdonságok,

Ditmár, Brünner és hazai gyártmányu:

**asztali és függőlámpákat,
nap- és villámégőkkel.**

Porcellán-, Ét-, Kávét-, Thea,
ugyszinte mindennemű

üveg-, ivó- és likőr készleteket
nagyválasztékban
ajánl

Kaszanyitzky Endre

DEBRECZENBEN.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesíttetnek. — Árjegyzékekkel kívánatra bérmentve szolgálók.

Nincs többé fejtájás

D. Götz
MIGRAINE-PORA

huszonöt év óta egyoldalú, ideges heumasz erű, sőt gyomorból származó fejtájás ellen a legjobb szerrel használtatott, mit több szerre menő köszönet-nyilvánítás bizonyít.

Utolsó időben a

MADRIDI UDVAR

és **Baross Gáborné** ő ezellentéző feltűnő eredménnyel használta 1 doboz ára használati utasítással 2 frt, 1 kis próba-doboz használati utasítással 1 frt,

Eredetiben kapható Fáykiss József „nagy-Kristóf”-hoz címzett gyógyszer-tárában Budapecsten továbbá Török Józsefnél, király u. 12. Debreczenben Dr. Rotschnek Emil — Tamássy Béla, Balázs Odön és Tóth Béla gyógyszerész uraknál is kapható.

Postai megrendelések azonnal eszközöltetnek.

A DEBRECZENI

helyi vasut részvénytársaság

f. 1893. évi márczius hó 26-án d. e. 9 órakor

A VÁROSHÁZA TANÁCSTERMÉBEN TARTJA

VI-ik rendes évi közgyűlését,

melyre a t. részvényesek ezennel meghívtnak.

T Á R G Y A K:

- I. Az igazgatóság az 1892. évről szóló üzleti jelentése, ugyszinte erre vonatkozólag a felügyelő bizottságnak jelentése.
- II. Az 1892-ik évi mérleg előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
- III. Az osztalék meghatározása.
- IV. Az alapszabályok 41. §-a értelmében két kilépett és egy lemondott igazgatósági tag és esetleg egy felügyelő bizottsági tag helyének váltás-utján betöltése.
- V. Felügyelő bizottság díjainak megállapítása.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Jegyzet. Az alapszabályok 27. §-a: „Aki a közgyűlésen szavazati jogát gyakorolni kívánja, részvényeit a közgyűlés hatámapja előtt 3 nappal, Debreczenben a debreczeni helyi vasut részvénytársaság üzleti irodájában és az ipar és kereskedelmi bankban, vagy Budapesten Lindheim és Társaság irodájában V. kerület Széchenyi-tér 5. sz. alatt, letéteményezni köteles.”

Horgony-Pain-Expeller

Ezen régi jónak bizonyult bedörzsölés, csusz, köszvény hátfájalmak és meghülések ellen a világ minden részén el van terjedve és kitűnő hatása által

== a legjobb ==

háztiszta hirtelre elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszer-tárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kros üvegekben és így a legolcsóbb

háztiszta.

Tölsner Adolf

Billiárd-gyára

Bécs, V. Rampersdorfergassa No. 7.

ajánlja cs. és k. kizárólag szabad.

fordithatlan billiárdjai

márvány lappal ellátva és elvállal egész kávéházi berendezéseket mindenféle módozatban, részletfizetésre is.

Atjászott billiárdok bábra vagy carambolra új szerkezettel 100 frttól feljebb. — Árjegyzékek kívánatra ingyen.

Meghívás.

A debreczeni

„Iparegyesületi takarékos és hitelintézet”

t részvényesei

a folyó 1893. évi Márczius hó 26-án délelőtt 10 órakor

az intézeti ház üzleti helyiségében (Csapó u. 335/6 sz. a.) megtartandó

XIX. RENDES KÖZGYŰLÉSRE

azon figyelemztetéssel hivatnak meg, hogy szavazati jog gyakorlására csak oly részvényesek jogosítvák, kiknek nevei a közgyűlés előtt legalább 30 nappal a részvény-könyvbe bevezetettek.

T Á R G Y A K:

1. Az igazgatóság által az 1892. évről beterjesztett üzleti jelentés, valamint a felügyelő bizottság jelentésének tárgyalása, az előterjesztett mérleg helybenhagyása, illetőleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
2. Az alapszabályok 36. §-a értelmében két kilépett és két lemondott, összesen négy igazgatósági tag választása.
3. Netáni indítványok feletti határozás.

Az évi jelentés és mérleg s erre vonatkozó adatok a közgyűlést megelőző 8 nap alatt az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Az igazgatóság.